

➤ | Af Vibeke Sode Hjorth, leder af AdamogEva.dk

Unge i kristne fællesskaber: Sådan har vi det!

Baggrund

I foråret 2016 gennemførte redaktionsudvalget bag den kristne rådgivningsportal AdamogEva.dk en online undersøgelse blandt kristne unge. Vi ville undersøge kristne unges forhold til især porno og deres seksuelle erfaringer. Vores hovedmål var at få et konkret indblik i, hvordan kristne unges virkelighed er.

Der kom tal og indsigter på bordet, som overraskede en del forældre, ledere og andre voksne. I efteråret 2021 valgte vi at lave en ny undersøgelse, hvor vi dels spurgte om nogle af de samme ting og dels udvidede perspektivet med spørgsmål om grænser, køn og trivsel.

Den nye undersøgelse er foretaget blandt unge i alderen 13-30 år i kristne fællesskaber, dvs. kristne skoler af alle slags, ungdomsklubber og -foreninger m.v. Vi modtog 2104 anonyme besvarelser, som naturligvis indeholder stor variation i svarene. Alligevel viser rapporten fra undersøgelsen nogle tendenser, hvor jeg her har udvalgt nogle få.

Seksualitet fylder naturligvis meget

I den nye undersøgelse var det kun unge fra 15 år, som blev spurgt om, hvordan de selv ville beskrive deres seksualitet. Tallene fordeler sig nærmest præcist som i den store landsdækkende undersøgelse, SEXUS, der kom for tre år siden: 1,1 % definerer sig som homoseksuelle og 3 % som biseksuelle, mens flere end 9 ud af 10 beskriver sig som heteroseksuelle.

Samtidig svarer lidt mere end hver femte, at de oplever eller har oplevet at være i tvivl om deres seksualitet. Flere kvinder/piger end mænd/drenge oplever den tvivl, ligesom væsentligt flere piger end drenge i den yngste aldersgruppe definerer sig som biseksuelle, dvs. de oplever at blive tiltrukket af både piger og drenge.

Når det gælder kønsidentitet, har 55 personer i undersøgelsen markeret, at de ikke identificerer sig med det køn, de blev født med. Det afspejler

den virkelighed, at flere kristne skoler de senere år har fået elever, der oplever usikkerhed om deres køn i en eller anden grad.

Det kan virke underligt og fremmed. Men dine eller naboens børn befinder sig lige midt i den virkelighed!

Køn, kønsroller og sex

Det er ikke noget nyt, at teenagere er forvirrede. Heller ikke, at de kan være forvirrede i deres seksuelle følelser. Men i dag bliver de bombarderet med forventninger om, at de skal prøve ting af og "springe ud". Vi voksne har et stort ansvar for at lære dem – i ord og handlinger – at:

- Man kan være mand og kvinde på et utal af måder. Kønsroller er IKKE definerede i Bibelen, og det er vigtigt at tale om de værdifulde forskelligheder, Gud har skabt os med – også indenfor de to køn.
- Et venskab med en af samme køn kan nogle gange opleves nærmest som en forelskelse, selvom man ikke er homoseksuel.
- Som teenager er man under ombygning og på vej – og det skal voksne hjælpe dem til at være! Hvordan voksne gør det, er der sagt og skrevet meget om. Det bedste bud, jeg har læst, er bogen *Slip kontrollen og slap af! Tim Sanford, Lohse 2010*. Bogen er udsolgt fra forlaget, men den findes på en del biblioteker og måske endda på mange hjemlige boghylder! Bogens hovedpointe er, at vi skal være nysgerrige og spørge ind til vores teenagers liv og holdninger samtidig med, at vi fortæller om og begrunder vores egne holdninger og livsvalg – og håndhæver dem i vores eget hjem. Desuden skal vi turde lade dem få de knubs, der hører med til at prøve sig frem – ligesom da de skulle lære at gå og spise selv.
- Gud har skabt mennesket som kvinde og mand, og han har givet os seksuelle følelser og kønsorganer, så vi kan nyde sex som

det mest intime kærlighedsprog mellem en kvinde og hendes mand.

- Sex er IKKE et grundlæggende livsbehov på linje med mad og vand. Man kan leve et godt liv uden seksuelt fællesskab med et andet menneske, hvis bare man får nærhed og kærlighed.
- Nogle oplever, at deres seksualitet ikke er rettet mod en af det modsatte køn. Andre finder det svært at leve som det køn, de er født med. Langt de fleste bliver tiltrukket af og ønsker at danne par med en af det modsatte køn.
- ALLE mennesker er skabt og elsket af Gud, og det vigtigste for ALLE er, at de kommer ind i den relation til Gud, som er det eneste, der kan opfylde alle deres behov og længsler.

Seksuelle erfaringer

Når det gælder seksuelle erfaringer, viser tallene fra 2016 og 2021 stort set det samme. Af dem, der har haft samleje, har ca. en tredjedel ventet, til de blev gift. Omkring 70 af de 15-30-årige i undersøgelsen har haft samleje, inden de blev 15 år – de var altså under den seksuelle lavalder.

Omkring halvdelen af dem, der har haft samleje, giver som en af grundene til deres første samleje, at de havde lyst til at prøve det. Hver fjerde pige i alderen 15-18 år, som har haft samleje, følte sig presset til det af deres partner.

Blandt dem, der ikke har haft samleje, har knap hver tredje i gruppen af 19-30-årige andre seksuelle erfaringer – oftest fingersex eller oralsex.

Sammenlignet med danske unge generelt har unge i kristne fællesskaber langt færre seksuelle erfaringer end deres jævnaldrende. Men vi må konstatere, at omkring to tredjedele af unge i kristne fællesskaber, der har haft samleje, ikke vælger at følge den rådgivning og vejledning, AdamogEva.dk giver. Det skal give anledning til eftertanke!

Overvejelser om vejledning

Jeg er ikke så naiv, at jeg tror, alle unge i kristne fællesskaber i de gode gamle dage ventede med sex til efter brylluppet. Der har – så vidt jeg ved – altid været børn, som blev "født for tidligt" i forhold til bryllupsdatoen. Vi har bare først nu fået tal på, hvor mange der ikke venter til ægteskabet med at dele sex.

For mig er det ret udfordrende, at en stor gruppe unge i kristne fællesskaber ikke oplever vores bibelske vejledning som noget, de anser for så værdifuldt, at de vil indrette deres liv efter det. Det giver mig bl.a. følgende overvejelser: Hvordan kan vi formidle Guds gode vejledning på det seksuelle område til vores børn og unge, så

endnu flere oplever det som livsnært, relevant og givende? Skal vi være mere nysgerrige og spørge de unge selv, hvad der skal til, for at de kan bruge vores rådgivning i deres hverdagsliv? Hvordan taler vi tydeligt om både synd, tilgivelse og nåde på det seksuelle område?

Tallene giver også anledning til andre overvejelser som fx: Er der rum i vores familier og kristne fællesskaber for at fortælle om sin frygt for at være blevet gravid? Kan en ung fyr uden frygt for at blive udskammet fortælle dig om, at han er forelsket i sin bedste dreng? Hvordan vil et ungt par, der sammen har besluttet sig for og fået gennemført en provokeret abort, blive mødt i vores kristne fællesskab?

De fleste har set porno

Rigtig mange unge i kristne fællesskaber ser eller har set porno. Flere end ni ud af ti mænd har set porno, mens det gælder knap halvdelen af kvinderne. Langt de fleste af dem bliver introduceret til porno, inden de bliver 15 år, og de har ofte fået det vist af andre. Omkring 10 % ser porno mindst flere gange om ugen, og en del af dem beskriver sig selv som i høj eller meget høj grad afhængige af at se porno.

I lighed med andre undersøgelser viser denne, at de unge oplever, de bliver påvirket af at se porno. Blandt både kvinder og mænd oplever en del, at det påvirker deres syn på både sig selv og det modsatte køn på en negativ måde. Hver femte svarer, at det ødelægger deres lyst til sex, når de ser porno.

Vi spurgte ikke ind til, hvordan det påvirker deres syn på kvinder, mænd og sex, når de ser romantiske serier og film eller realityshows med mere eller mindre blød porno eller følger influencers på sociale medier. En teori er, at det i samme grad som porno påvirker – måske især – pigers/kvindes selvbillede og opfattelse af, hvad sex er.

For os, der ikke er vokset op med en skærm foran øjnene 24-7, er det næsten umuligt at forstå, hvilken indflydelse både porno og andre medier har på vores unge. Derfor bliver vi nødt til at være nysgerrige på, hvad de oplever, når de er online. Nysgerrige og ikke mistænksomme eller fordømmende! Først da kan vi tale med dem om, hvad de selv oplever, det gør ved dem. Og så er der mulighed for vejledning.

Vi kan gøre noget

Det er nemt at blive modløs på de unges vegne. Men det hjælper dem ikke en meter, så den bekymring kan vi lige så godt pakke væk! I stedet må vi hver især øve os i at gøre en eller flere af de her ting – alt efter vores egen livssituation:

- Bed for unge i vores kristne fællesskaber
- Vær nysgerrig og omsorgsfuld over for den eller de unge, du har en naturlig kontakt til
- Stil dig selv til rådighed som samtale- og sparringspartner for unge i din menighed
- Vær et ærligt og kærligt kristent »»

»» menneske, der også tør fortælle om egne fald

Gøre til disciple

Som forældre og voksne i et kristent fællesskab er vi helt konkret kaldet til at gøre vores børn og unge til disciple af Jesus. I den missionske del af kirken i Danmark har vi af historiske grunde fokuseret meget på oplæringsdelen af Jesus' missionsbefaling i Matt 28,18-20. Den del er vi derfor rigtig gode til. Men rapporten "Sådan har vi det!" gør det tydeligt, at opgaven ikke er udført ved bare at formidle en masse viden. Viden om bibelske historier og sandheder og etisk vejledning skaber ikke i sig selv disciple, der efterfølger Jesus.

Rapportens tal og konklusioner udfordrer mig derfor til – også sammen med mit kristne fællesskab – at overveje, hvordan jeg selv lever livet som discipel af Jesus. Er det noget, andre (læs: børn og unge) kan se? Eller er det med at gå i Jesus' fodspor blevet til noget, jeg taler om i bibelkredsen og synger om til gudstjenesten, og så er det ligesom gjort med det?

Også mange voksne møder i dagligdagen mennesker, der har en radikalt anderledes etik på det seksuelle område, end vi møder i det kristne fællesskab. Hvad gør jeg, når der bliver talt om kirkelige homoseksuelle vieser over frokosten? Eller om den seneste tv-udsendelse om et barn, der oplever kønsdysfori? Taler jeg med mine børn og unge om, hvordan jeg er Jesus' discipel på min arbejdsplads?

Vi har alle tiders chance for at være voksne discipel-medvandrere med vores liv. At være discipelvejleder kræver IKKE et fuldkomment fejlfrit liv eller viden om alle mulige etiske emner, så man kan fremlægge begrundelser, der ikke kan modsiges i diskussioner. Der kræves faktisk kun det, at du selv følges med Jesus og lader ham være herre i dit liv – også når du ikke forstår hans vejledning, og når det koster noget.

Det kristne menneskesyn som model

De senere år er jeg blevet stadig mere glad for at bruge det kristne menneskesyn som ramme for den etiske vejledning. Det kristne menneskesyn indeholder alle aspekter af livet, og viser virkeligheden bag det, vi oplever. Som afslutning vil jeg gerne udfolde det:

1. Skabt og elsket af Gud

Det første, der i Bibelen siges om ethvert menneske er, at Gud har skabt dig, og at han derfor elsker dig! Med det understreges to ting, der er særligt vigtige at blive mindet om i vores tid: For det første: Det er IKKE dig, der er verdens centrum! Det er IKKE sådan, at alt drejer sig om dig, og at du er din egen skaber. Din lykke og fremtid afhænger IKKE af dig!

Derimod er GUD centrum for hele verden. Det er GUD, som har skabt dig, og din lykke og fremtid afhænger af ham. Det er fantastisk trygt og godt, fordi han elsker dig ubetinget! Gud vil dig kun alt det bedste, du overhovedet kan forestille dig!

Fordi Gud ser sådan på dig, satte han rammer om det mest intime forhold, der kan findes mellem mennesker: Sexlivet mellem en kvinde og hendes mand. Den ramme satte Gud allerede før syndefaldet (1 Mos 2,24). Rammer – eller grænser – sætter vi, når vi vil passe på noget værdifuldt. Det, vi er ligeglade med, beskytter vi ikke på samme måde! Så allerede fra skabelsen er sex en værdifuld gave fra Gud.

2. Faldet i synd og livet i syndefaldets verden

Vi mærker alle på vores egen krop og sind, at vi IKKE længere lever i Paradisets Have. Der er gået skår i alting, og det viser sig, at de rammer, Gud har sat op for at passe på det allerfineste, er blevet endnu vigtigere! For i syndefaldets verden lever jeg sådan, at jeg i stedet for at elske Gud og min næste af hele min sjæl, sind og styrke, elsker mig selv og handler ud fra det.

Min naturlige måde at leve på er at sætte mig selv og mine egne behov før alle andre mennesker – og være ligeglad med, hvad Gud mener om, hvordan jeg lever mit liv. Hvis jeg fortsætter mit liv på den måde, fravælger jeg fællesskabet med Gud, og jeg går fortabt.

3. Tilgivet og et nyt menneske i Kristus

Gud ske tak og lov slutter menne-

skehedens historie ikke med syndefaldet! Jeg bliver stadig mere klar over, at jeg kun tør tale om synd, fordi jeg ved, jeg også har lov at fortælle om Guds nåde! Og Guds nåde sætter virkelig fri fra både skyld og skam! Både jeg og en del unge ved, at vi GØR noget forkert. "Er det synd, at ..." spørger de i brevkassen på AdamogEva.dk. Eller "Kan man være kristen, når ..." Der findes konkret syndserkendelse, og der skal forkyndes konkret tilgivelse.

Samtidig oplever alt for mange unge også, at de ER forkerte. Den følelse kan ikke fjernes ved tilgivelse – for der er intet konkret at tilgive! Alt for mange unge taler ikke med nogen om den følelse, som er en helt grundlæggende oplevelse af skam. Det fører til, at de rundt med et bjerg af skam. Kristus kan fjerne det bjerg, hvis han får lov at vise, at han elsker hvert menneske så højt, at han døde af det! Så værdifuldt og skamfrit er hvert eneste menneske i Guds øjne, når han ser på det – i Kristus.

4. På vej hjem til den nye jord

"Det bliver godt igen!" Den her tidlige coronahilsen fra foråret 2020 er blevet en stærk påmindelse for mig om det kristne håb. Det minder nemlig om, at livet her på jorden rent faktisk ER i stykker. Vi lever endnu ikke i Guds fuldkomne verden, hvor den uendelige kærlighed bestemmer alle tanker, ord og handlinger. Men når vi er blevet Guds børn, har vi fået Guds kærlighed i os, og han har givet os sin gode vejledning til at leve det bedst mulige menneskeliv.

Så lad os vandre sammen på vej hjem, mens vi hjælper og opmuntrer hinanden på vejen og lever som det lys og det salt, der forhindrer verden i at gå til i mørke og råddenskab. Og med overbevisning om, at Gud vil gøre det godt igen på den nye jord!

Læs hele rapporten på [AdamogEva.dk](https://adamogeva.dk) 🍀